ପଟ୍ଟନାୟକ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ

ଜାନୁଆରୀ 19, 1965

[ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର, ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ଜେ. ସି. ଶାହା, ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି ଏବଂ ଆର୍. ଏସ୍. ବଚାୱତ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, (1947 ର 14) - *କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସରେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଚୁକ୍ତି - ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ନା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ।*

ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶିକୁ ମୋଟ କାରବାରରୁ କାଟିବାକୁ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ।

ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡିକ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଲଗାଇବାର ଥିଲା ଏବଂ ବଡି କେବଳ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ଜିନିଷ ନୁହେଁ ବରଂ ସିଟ୍ ଗଦି ପରି ଚଳନଶୀଳ ଜିନିଷ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ଯାହା ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସହଜରେ ଅଲଗା ହୋଇପାରିବ, ଯେପରିକି ଛାତ-ଲ୍ୟାମ୍ପ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ସହିତ ଚେସିସ୍ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନାମିତ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଯଦି କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ସରକାର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନକୁ ଜବତ କରିବାକୁ, ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବୀମା ଦ୍ୱାରା ଚେସିସ୍ ଗୁଡିକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକର ବୀମା ବିଷୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ଏହି ଚୁକ୍ତିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ତଦାରଖ କରାଯିବ, ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଉପଯୁକ୍ତ ତତ୍ପରତା ସହ କରାଯିବ । ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟିର ସଂଶୋଧନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତି ଭରଣା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଛାଡ଼କୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନରେ, କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦାବିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହାଙ୍କ ଆଦେଶ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଗର ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଏହି ପରିମାଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପାଇଁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ କି, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଏହି ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଥିଲା ନା ସେବା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ, ନା ଏହା ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା : (ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡକର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିକ୍ରି ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବଚାୱତଙ୍କ ଅନୁସାରେ) : ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଏହି ଚୁକ୍ତି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ପରିମାଣଗୁଡ଼ିକ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆକାରରେ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ।

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ରାଜିନାମାର ଅଭିପ୍ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ସମ୍ପତ୍ତି ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଲଗାଯିବା କିମ୍ବା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ସମୟରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇନଥିଲା, ବରଂ ଯେତେବେଳେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ସମେତ ସମଗ୍ର ଯାନ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ବୀମା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ବିତରଣ କରାଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା, ଏକ ସରଂଚନା, ଏକ କୋଠା ଅସଦୃଶ, ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପତ୍ତି ସାମଗ୍ରୀରେ ଚଳନଶୀଳ ଭାବରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ ନାହିଁ, ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା କେବେବି ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଏହାର ଚରିତ୍ର ହରାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏଥିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ଆଇନ ନୁହେଁ, ଯେବେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତିରେ ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସ୍ଥିର କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥାଏ, ସେତେବେଳେ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ହୁଏ ନାହିଁ; ଏବଂ, ଉତ୍ପାଦିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବାରୁ ବନ୍ଦ ହୁଏ ନାହିଁ, କେବଳ ଏଥି ପାଇଁ ଯେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦାରଖ କରାଯାଇଛି ।

ଗାନନ୍ ଡଙ୍କର୍ଲିଙ୍କ ମାମଲା, [1959] ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 379 ଏବଂ *କାର୍ଲ ଷ୍ଟିଲ୍* ବନାମ *ବିହାର ରାଜ୍ୟ,* [1962] 2 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 81, ପ୍ରଭେଦନୀୟ ।

ଆଙ୍ଗ୍ଲୋ-ଇଜିପ୍ଟିଆନ୍ ନାଭିଗେସନ୍ କମ୍ପାନୀ ବନାମ *ରେନି,* (1875) ଏଲ.ଆର୍. 10 ସି.ପି. 271, ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହାଙ୍କ ଅନୁସାରେ (ଅସହମତି ପ୍ରକାଶ କରି) : ଏହି ଚୁକ୍ତି କାମ ପାଇଁ ଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ନଥିଲା, କାରଣ, ଚୁକ୍ତିନାମା ଏହା ନଥିଲା ଯେ ପକ୍ଷମାନେ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ରାଜ୍ୟକୁ ବିକ୍ରି କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ଚୁକ୍ତି ଏପରି ଏକ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜମାନତଗ୍ରାହୀ ଭାବରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ, ଏବଂ ଏହିପରି ଏକ ଚୁକ୍ତି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ହୋଇଥିବାରୁ, ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରଥମଟିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ସେବା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଜିନିଷରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ, ତଥାପି ଏକ ଅଂଶ କିମ୍ବା ଏପରିକି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ସମଗ୍ର ସାମଗ୍ରୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଇପାରେ । ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଉତ୍ପାଦିତ ଜିନିଷର ପୃଥକ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ରହିଛି, ଦିଆଯିବାର କରିବାର କିଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିବା ପକ୍ଷର ଏହା ଏକକ ସମ୍ପତ୍ତି

ଏବଂ ସେଥିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି କେବଳ ଏଥି ସହିତ ଜଡିତ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ । ଏକ ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀରେ ସମ୍ପତ୍ତିର କେବଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ : ଏକ ବିକ୍ରୟ ଗଠନ କରିବାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟରେ ମାଲିକାନା ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିହିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପରିଶେଷରେ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ, ସେହି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏକ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି, ସେହି ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଂଶରେ ସଂଲଗ୍ନ ହେବା ଦ୍ୱାରା ହୋଇଛି ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା ଉପରେ କୌଣସି କୃତ୍ରିମ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ସେହି ଚୁକ୍ତିର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଭିପ୍ରାୟରୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଥୋଚିତ ତତ୍ପରତା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଲାଗୁ କରିବା, କ୍ଷତି ଭରଣା କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନ ତଦାରଖ କରିବାକୁ ସରକାରୀ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇଯିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା, ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବାର ସଙ୍କେତ ଦେଇଥାଏ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : 1964 ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 179 ରୁ 181 ।

ଓ.ଜେ.ସି. ନଂ 28/1961ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 21 ଅଗଷ୍ଟ, 1962 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ *ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ* ଏବଂ *ଆର୍. ଗୋପାଳକ୍ରିଷ୍ଣନ* (ସମସ୍ତ ଆବେଦନରେ) ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ *ଏମ୍. ସି. ସେତଲୱାଡ, ଆର୍. ଗଣପତି ଆୟାର* ଏବଂ *ଆର୍. ଏନ୍. ସଚଥେ* (ସମସ୍ତ ଆବେଦନରେ) ।

ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡ଼କର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏସ୍.ଏମ୍. ସିକ୍ରି ଏବଂ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆର୍.ଏସ୍. ବଚାୱତଙ୍କ ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିକ୍ରିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା ଏକ ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିକ୍ରି, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ତିନୋଟି ଆବେଦନ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜୁନ୍ 30, 1957, ସେପ୍ଟେମ୍ବର 30, 1957 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 31, 1957 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ତିନୋଟି ତ୍ରୈମାସ ପାଇଁ ଆକଳନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 1947 ର ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ତିନୋଟି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି । ଏହି ସମସ୍ତ ଆବେଦନ ଏକ ସାଧାରଣ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପନ କରେ ଏବଂ ଯଦି କେବଳ ଜୁନ୍ 30,1957 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୟମାସିକ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ।

ଜୁନ୍ 30,1957 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୟମାସିକ ପାଇଁ, ଆବେଦନକାରୀ, ମେସର୍ସ ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ କାରବାର ରସିଦରୁ ମୋଟ 11,268.45 ଟଙ୍କା କାଟିବାକୁ ଦାବି କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏହି

ତ୍ରୟମାସିକ ମଧ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ ଉପରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ଏହି ରାଶି କାଟିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନରେ, ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅନୁସରଣ କରି ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ସଂଗ୍ରାହକ ଏହି ଦାବିକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ବିଭାଗ ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଅପିଲ କରିଥିଲା, ଯିଏ ଜୁନ୍ 2, 1961 ରେ ନିଜର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରାହକଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ବଡି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଏବଂ ପୃଥକ ଚୁକ୍ତିନାମା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଅସମ୍ଭବ । ବିଭାଗର ଆବେଦନ ଉପରେ, ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ରାୟ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପଠାଇଥିଲେ:

> "ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏପରି ରାୟ ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି କି, ଯେ ଲିଖିତ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବୟବ ନିର୍ମାଣ ଉପରେ ଅପର ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପାଇଁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।"

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆଦେଶରେ, *ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ, ଓଡ଼ିଶା* ବନାମ *ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଣ୍ଡ କୋ.*(1) ମାମଲାରେ ନିଜର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଅନୁସରଣ କରି ସକରାତ୍ମକ ଭାବରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ମାମଲାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ସମାନ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ "ତେଣୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ହେଉଛି ଯେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକାରୀ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀ ଯଥା, ଏକ ଧାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ମିତ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବୟବ ଯୁକ୍ତ ବସ୍ ବିତରଣ କରିବେ । ତେଣୁ ଏହା ଏହି ସ୍ଥିତିରୁ ବର୍ତ୍ତି ପାରିବ ନାହିଁ ଯେ କାରବାରଟି ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଥିଲା ।" ଏହା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛି ଯେ "ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଚୁକ୍ତିଠାରୁ ବିକ୍ରୟର ପ୍ରଭେଦନୀୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ କ'ଣ ତାହା ଏହି ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା 1959 ଜୁଲାଇ 6 ତାରିଖରେ ଏସ୍.ଜେ.ସି. ନଂ. 7/1959 (*ମେସର୍ସ ଠାକୁର ଦାସ ମୁଲଚାନ୍ଦ* ବନାମ *ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ*) ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏକ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ତିଆରି କରିବା ଏବଂ ନିର୍ମିତ ହେବା ପରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସାଧାରଣ ଚୁକ୍ତିନାମା ଏକ ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଏହା ସର୍ବଦା ହୋଇନପାରେ । *ପରୀକ୍ଷା ହେବ ଯେ ବିତରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଜିନିଷର ବିତରଣ ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ବିତରଣ କରିବାକୁ ଥିବା ପକ୍ଷର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ କୌଣସି ପୃଥକ*

(1) S.J.C. ନଂ. 77/1959-26 ଜୁଲାଇ, 1961ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଅଛି କି ନାହିଁ।" *ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗାନନ୍ ଡଙ୍କର୍ଲିଙ୍କ*(1) ମାମଲାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ପୃଥକ କରିଥିଲେ ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିଷୟରେ, ସେମାନେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଏକ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଏବଂ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏହା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଚୁକ୍ତି ନଥିଲା । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଆବେଦନକାରୀ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପାଇବା ପରେ, ଆବେଦନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସିଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତର୍କକୁ ସମ୍ବୋଧିତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ରଖିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା *ଗାନନ୍ ଡଙ୍କର୍ଲିଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନୁହେଁ । ସେ ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ସମର୍ଥନରେ ଅନେକ ନଜିର ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହି ସମସ୍ତ ନଜିରକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ କାରଣ ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁ ଯେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । *ଚନ୍ଦ୍ର ଭାନ୍ ଗୋସାଇଁ* ବନାମ *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ*(2) ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, "ଚୁକ୍ତିନାମା କରିବାରେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ଏହା ଥିଲା ଯେ ଏକ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବା ଉଚିତ ।"

20 ଏପ୍ରିଲ 1957 ରେ ଆବେଦନକାରୀ, ଯାହାକୁ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ " ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣକାରୀ" ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଲ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଯଥା 4 (ଚାରି) ଗୋଟି 190" ହୁଇଲ ବେସ୍ ଏଫ୍.ଏଫ୍.ସି. ଡଜ୍/ଫାର୍ଗୋ ଚେସିସ୍ ଉପରେ 4 (ଚାରି) ଗୋଟି ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "1.(a) ରାଜ୍ୟପାଳ (ଯୋଗାଣକାରୀ) ଙ୍କ ଠାରୁ ଚେସିସ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଦିଆଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସୂଚୀ 'A' ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିବା ପରି ଚେସିସ୍ ର ନିରାପଦ ଅଭିରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ମାନେ ଦାୟୀ ରହିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ, ଚୋରି, କ୍ଷତି ଏବଂ ଦଙ୍ଗା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କ ପରିସରକୁ ବୀମାଭୁକ୍ତ କରିବେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଚେସିସ୍ ଗୁଡିକ ଏହିପରି ବିପଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବୀମା ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ ହେବେ ।
>
> (b) ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ଏବଂ ନିର୍ମିତ ବସ୍ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର କୌଣସି କ୍ଷତି କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବେ ।

(1) [1959] S.C.R. 379

(2) 14 S.T.C. 766

(c) ଏହି ଚୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ 28 ମେ 1957 ରେ କିମ୍ବା ତା'ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଟି ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ବସ୍ 20 ଜୁନ୍ 1957 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

2. ଉଭୟ ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସୂଚୀ 'B' ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାର କଠୋର ଅନୁପାଳନରେ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଯାତ୍ରୀ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ଏବଂ କର୍ମୋଚିତ ଢଙ୍ଗରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ ।

3. ଯଦି ପରିବହନ ନିୟନ୍ତ୍ରକ, ଓଡ଼ିଶା (ଏହା ପରେ 'ନିୟନ୍ତ୍ରକ' କୁହାଯାଏ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ଦର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତେବେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ଯେଉଁ ହାରରେ ଏହିପରି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତୁରନ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଭାବରେ ସୂଚନା ଦେବେ । ଯଦି ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏହି ଦରରେ ରାଜି ନ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ଏପରି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବାଧ୍ୟବାଧକତା ଅଧୀନରେ ରହିବେ ନାହିଁ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ଦେୟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କଠାରୁ ଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାଇନାହାନ୍ତି ।

4. ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ବିତରଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅବଧି ପାଇଁ ଅବୟବର ସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ବିଷୟରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବେ ଏବଂ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଯଦି କୌଣସି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା କିମ୍ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମଗ୍ରୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବେ ।

5. ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସମୟକୁ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଡାକଡି ପାଳନ କରାଯିବ ଏବଂ ତାହା ଚେସିସ୍ ଯୋଗାଣ ତାରିଖଠାରୁ ଗଣନା କରାଯିବ । ଚୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ତତ୍ପରତା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରହିବ ଯାହା ଚୁକ୍ତିର ସାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଏବଂ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ପରିନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷତି ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟର ପରିମାଣ ଉପରେ 50 ପ୍ରତିଶତ ସହିତ ସମାନ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ହେବେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାର୍ପଣ ଅଧୀନରେ

ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କ ବକେୟା କୌଣସି ଅର୍ଥରୁ ଏହିପରି ରାଶି କିମ୍ବା ରାଶି ଗୁଡିକୁ କାଟିପାରିବେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ଏହାକୁ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ନିୟନ୍ତ୍ରକ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଖଣ୍ଡ 6 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକର ସଂଶୋଧନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

6. ଏହି ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ବଦା ନିୟନ୍ତ୍ରକ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ ଏବଂ ଲିଖିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବାର ଅଧିକାର ସେମାନଙ୍କର ରହିବ, ଯାହା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ମତରେ ଠିକ୍ ନ ଥିବା, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଦକ୍ଷ କିମ୍ବା ଖରାପ କାରିଗରୀ ସହିତ କିମ୍ବା ନିମ୍ନ ମାନର ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବାର ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଏପରି ଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାଇବା ପରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏପରି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ଭାଙ୍ଗିବେ କିମ୍ବା ବଦଳାଇବେ । ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର 7 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ, ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କ ଠାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବେ ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କ ପରିସରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନ ରହିବେ ।

7. ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚର 50 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଏକ ମାସ ପରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

8. ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବୟବ ସହିତ ଯାନଗୁଡିକୁ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷାରେ ବିତରଣ କରିବେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କଠାରୁ ସଡ଼କ କିମ୍ବା ରେଳ ଦ୍ୱାରା ପରିବହନର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ, ପ୍ରେରଣ ବୀମା ଶୁଳ୍କ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।"

ଅନୁସୂଚୀ 'B' ମିଶ୍ରିତ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅନୁସୂଚୀର ଖଣ୍ଡ 9 ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଶ୍ରେଣୀ ଆସନ ପାଇଁ ସିଟ୍ ଗଦିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଖଣ୍ଡ 11 ରେ ଦୁଇଟି ଛାତ ବତି ଏବଂ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକ ସୁଇଚ୍ ଲଗାଇବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଖଣ୍ଡ 14 ଛାତ ଉପରେ ଲଗେଜ୍ ବାହକ ଏବଂ ପଛରେ ଲଗେଜ୍ ବାହକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଲୁହା ସିଡି ଲଗାଇବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ।

ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ବିବିଧ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଲଗାଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ହାତରେ ପରିଚାଳିତ ଡ୍ରାଇଭର ଟ୍ରାଫିକ୍ ସଙ୍କେତ, ନିକେଲ୍ ପ୍ଲେଟେଡ୍ କଣ୍ଡକ୍ଟରର ଘଣ୍ଟା, ୱିଣ୍ଡ ସ୍କ୍ରିନ୍ ପାଇଁ ୱିଣ୍ଡ ସ୍କ୍ରିନ୍ ୱାଇପର୍, ସରଞ୍ଜାମ ବାକ୍ସ, ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଉପକରଣ ପାଇଁ ବାକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ।

ତା'ପରେ, ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଚୁକ୍ତିକୁ ଦେଖିଲେ, ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ଥିଲା? ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯିବ ଯେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡିକ ଏକ ୟୁନିଟ୍ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ମିଶ୍ରିତ ଜିନିଷ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଥାଏ, ଏବଂ ଏହି ମିଶ୍ରିତ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା କେବଳ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଜିନିଷ ନୁହେଁ ବରଂ ଚଳନ୍ତି ଜିନିଷ ଯେପରିକି ସିଟ୍ ଗଦି, ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷ ଯଦିଓ ସ୍ଥିର, କିନ୍ତୁ ଯାହା ଅତି ସହଜରେ ଅଲଗା ହୋଇପାରିବ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ରୁଫ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ, ୱିଣ୍ଡ ସ୍କ୍ରିନ୍ ୱାଇପର୍, ଲଗେଜ୍ କ୍ୟାରିଅର୍, ଟୁଲ୍ ବକ୍ସ, ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଉପକରଣ ପାଇଁ ବକ୍ସ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଏହା ଯେ କେବଳ ଚୁକ୍ତିର ଖଣ୍ଡ 6 ରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ବ୍ୟତୀତ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ସହିତ ଚେସିସ୍ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ କିମ୍ବା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ ବିତରଣ କରା ନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେହି ଖଣ୍ଡରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଯଦି କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାଇବା ପରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତା ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏପରି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ବଦଳାନ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାତାଙ୍କଠାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଅସମାପ୍ତ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାକୁ ନେଇଯିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହି ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଜବତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବନାହିଁ ।

ମନେକରନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିସରରେ ନିଆଁ ଲାଗିବାର ଥିଲା ଏବଂ ବିତରଣ ପୂର୍ବରୁ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କ୍ଷତି କାହା ଉପରେ ପଡ଼ିବ? ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତର ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତାହା ହେଉଛି କ୍ଷତି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଚୁକ୍ତିର ଖଣ୍ଡ 1 ରେ ଚେସିସ୍ ବୀମା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କିନ୍ତୁ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକର ବୀମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହା ଅନୁସରଣ କରାଯାଏ ଯେ ବିତରଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଯଦି ଏପରି କରିବାକୁ ଏହା ଠିକ୍ କରେ, ହସ୍ତାନ୍ତର ପୂର୍ବରୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର କିଛି ଅଂଶ କିମ୍ବା ସମଗ୍ର ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାକୁ ବଦଳାଇପାରିବେ । ଆମକୁ ପ୍ରତୀତ ହେଉଛି ଯେ ଏହା ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ନେଇ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍କେତ । ଯଦି ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ, ତେବେ କେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ ? ଏହା ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ନା ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି? ଏହା ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯିବ ନାହିଁ ଯେ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଏହି ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ହିଁ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିଲା କି? ଏଠାରେ ପୁଣି ଏହାର ଉତ୍ତର ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସକାରାତ୍ମକ ଅଟେ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ *ବେଞ୍ଜାମିନ୍ ଅନ୍ ସେଲ୍ସ* (୫ମ ସଂସ୍କରଣ), ପୃଷ୍ଠା 167ର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଂଶ ପ୍ରତି ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି:

> "ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ମେସିନ୍ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଚଳନ୍ତି ଜିନିଷ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଜମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ସେଥିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହା ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ନୁହେଁ । ଏପରି ଚୁକ୍ତିରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଚଳନଶୀଳ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ କରିବା ନୁହେଁ, ବରଂ ଯଥାସ୍ଥିତି ଜମି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା । ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ଥିବା ଦେୟ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ନୁହେଁ, ବରଂ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ।"

ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏଠାରେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଡାଞ୍ଚା ଏକ ଚେସିସ୍, ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଲଗାଯାଉଛି, ଏବଂ ଯଦି ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଆଇନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ରଖେ - ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା କରେ - ବର୍ତ୍ତମାନର ଚୁକ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ନୁହେଁ ।

ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ସ୍ଥାପନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପାଦଟୀକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ମାମଲା ହେଉଛି *ଆଙ୍ଗ୍ଲୋ-ଇଜିପ୍ଟିଆନ୍ ନାଭିଗେସନ୍ କୋ.* ବନାମ *ରେନି* (1) । ସେହି ମାମଲା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ, ଯଦି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଏହି ମାମଲାରେ ଥାଏ ଯେ ଆବରୋକ ଡାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣରେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀରେ ଥିବା ଅଧିକାର ସରକାରଙ୍କୁ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥିଲା କି । ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହାର ଉତ୍ତର ନକାରାତ୍ମକ ରହିବ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏଠାରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଜଡ଼ିତ ନୋହୁଁ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ସୁବିଧାଜନକ ଭାବରେ ଶୀର୍ଷ ବିବରଣୀରୁ ନିଆଯାଇପାରେ । ବାଦୀଙ୍କ ବାଷ୍ପୀୟ ଜାହାଜ ପାଇଁ ନୂତନ ବୟଲର ଏବଂ କିଛି ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତିଆରି ଏବଂ ଯୋଗାଣ କରିବା ଏବଂ ଏକ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନୁଯାୟୀ ଯୌଗିକ ପୃଷ୍ଠ ଘନୀଭୂତ ଇଞ୍ଜିନ ସହିତ ଏହିପରି ବାଷ୍ପୀୟ ଜାହାଜର ଇଞ୍ଜିନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ବାଦୀଙ୍କ ସହ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲେ । ଜାହାଜରେ ନୂତନ ବୟଲର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଲଗାଇବା ଏବଂ ଯୋଡିବା ଏବଂ ପୁରୁଣା ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ନୂତନ ସହିତ ଖାପଖୁଆଇବା ବିଷୟରେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା । ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ବୟଲର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଜାହାଜରେ ଲାଗିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା, ଏବଂ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ £ 2000 ର ଏକ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଜାହାଜ ସାମୁଦ୍ରିକ ବିପଦ ଦ୍ୱାରା ନିଖୋଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 2000 ପାଉଣ୍ଡର ଦ୍ୱିତୀୟ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ବାଦୀ ମାନେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ବଏଲର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ବିତରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ, ଏବଂ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ଅଟକ ରଖିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ପ୍ରତିବାଦୀ ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା 4000 ପାଉଣ୍ଡ ଫେରସ୍ତ କରିବାକୁ ଦାବି ରଖାଯାଇଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଚୁକ୍ତି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟରେ ବାଦୀଙ୍କ ଜାହାଜ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

(1) [1875] L.R. 10 C.P. 271

ଏବଂ ଅବିଭାଜ୍ୟ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା, ଯାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରୁ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଜାହାଜର କ୍ଷତି ଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ; ଯେ ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଜାହାଜରେ ରଖା ନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା; ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ବାଦୀ ବଏଲର ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପାଇଁ ହକଦାର ନଥିଲେ, କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟର ବିଫଳତା ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 4000 ପାଉଣ୍ଡ ଆଦାୟ କରିପାରି ନଥିଲେ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିକୃତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ବାଦୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥିଲା କି । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନକାରାତ୍ମକ ଥିଲା । ଏହି ମାମଲା ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ କୌଣସି ଦର୍ଶିତ ନୁହେଁ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ସେତେବେଳେ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ହୁଏ ନାହିଁ । କିଛି ସରଳ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଏହା ନିୟମ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । A ନୂଆ ମୋଟର ଟାୟାର ଚାହେଁ । ସେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ କାର୍ ରେ ସଂଯୁକ୍ତ କରି ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ କୁହନ୍ତି । ଏଥିରେ ମୋଟର ଟାୟାରର ଏକ ବିକ୍ରି ହେଉଛି କି ନାହିଁ? ନୂଆ ଟାୟାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସହଜ କାମ ନୁହେଁ; ଏଥିପାଇଁ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ମୂଳତଃ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା । ଆଉ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନିଅନ୍ତୁ । A ଚାହାଁନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ କାରରେ ଏକ ଲଗେଜ୍ ବାହକ ଲଗାଯାଉ । B ଙ୍କର ବାହକକୁ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ସେ ଏହାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ ଏବଂ ଏହାକୁ କାରରେ ଲଗାଇବେ । ଲଗେଜ୍ କ୍ୟାରିଅରର ବିକ୍ରି ହୋଇଛି କି ନାହିଁ? ଏହାର ଉତ୍ତର ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ 'ହଁ' ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆହୁରି *ଗାନନ୍ ଡଙ୍କର୍ଲିଙ୍କ*(1) ମାମଲାରେ ପୃ. 413-414 ରେ ଏକ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି: -

> "ଏହି ଧାରଣାର ସାର ହେଉଛି ଯେ ଉଭୟ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ସମାନ ବିଷୟ-ବସ୍ତୁ ସହିତ ଜଡିତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁଠାରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଚୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ନୁହେଁ, କ୍ରେତାଙ୍କର ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା କିମ୍ବା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପତ୍ର ଭଙ୍ଗ ପାଇଁ କ୍ଷତି ଦାବି କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି । ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, ତେଣୁ, ଏକ ପ୍ରକାରର ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ "ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଥିରେ ଶେଷରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ । ଏକ ନିର୍ମାଣ ଚୁକ୍ତିରେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଠିକାଦାର ଚୁକ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ କୋଠା ନିର୍ମାଣ କରିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକାରେ ଦେୟ ଗ୍ରହଣ କରିବେ, ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେପରି ଦର୍ଶାଯିବ-

(1) [1959] S.C.R. 379

ଏହିପରି ଚୁକ୍ତିରେ ନିର୍ମାଣରେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ନାହିଁ, କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି ଚଳନ୍ତି ଭାବରେ ସେଥିରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହା ବଜାୟ ରଖିବା ଅସମ୍ଭବ ଯେ ଏକ ନିର୍ମାଣ ଚୁକ୍ତିରେ ଆଇନ ଆଖିରେ ବୁଝାଯାଇଥିବା ପରି ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ ନିହିତ ଅଛି ।"

ତଥାପି, ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ତାହା ଆମେ ତର୍ଜମା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଏକ ପ୍ରକାରର ସମ୍ପତ୍ତି, ଯଥା ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ସହିତ ଜଡିତ । ଏକ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ମାମଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଏବଂ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ, ସେଠାକାର ସମ୍ପତ୍ତି ସାମଗ୍ରୀରେ ଚଳନଶୀଳ ଭାବରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଏହି ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା କେବେବି ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଏହାର ଚରିତ୍ର ହରାଇ ନଥାଏ, ଏବଂ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ସରକାରଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୁଏ । *ଡର୍କର୍ଲିଙ୍କ* ମାମଲାର ରାୟରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଧୃତାଂଶ ଏହି ସତ୍ୟକୁ ସାମ୍ନାକୁ ଆଣିଥାଏ ଯେ ନିର୍ମାଣ ଚୁକ୍ତି ମାମଲାରେ ମାଲିକାନା ମାଲିକଙ୍କୁ ଏକ ସଂଯୋଗ ଭାବରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ:

"ସେହି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସେହି ଅଟ୍ଟାଳିକା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥାଏ, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିବା ଆଇନ ହେଉଛି ଯେ ସେହି ଜମିର ମାଲିକାନା ଜମିର ମାଲିକଙ୍କୁ ଏକ ସଂଯୋଗ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତଦନୁସାରେ, ଚୁକ୍ତିରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସପକ୍ଷରେ ଚଳନଶୀଳ ଭାବରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେଉଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମାଲିକାନା ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ କହିଛୁ, ଏହି ମାମଲାରେ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ସମ୍ପତ୍ତି ଏହାକୁ ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଲଗାଇବା କିମ୍ବା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ ନାହିଁ ବରଂ ଯେତେବେଳେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ସମେତ ସମଗ୍ର ଯାନ ବିତରଣ କରାଯାଏ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ତା'ପରେ *କାର୍ଲ ଷ୍ଟିଲ* ବନାମ *ବିହାର ରାଜ୍ୟ*(1) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ । ସେହି ମାମଲା ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ କାରଣ ଏହି ଅଦାଲତ ସେହି ମାମଲାରେ ରାଜିନାମାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ସେଥିରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଏକ ମୋଟାମୋଟି ପାଉଣା ପାଇଁ କୋଠା ସମେତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅବିଭାଜ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟର ଚୁକ୍ତି ନଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ତା'ପରେ କହନ୍ତି ଯେ ଖଣ୍ଡ 3 ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଏକ ରାଜିନାମା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ । ଏହି ଖଣ୍ଡ ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯାହା ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି ହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ଖଣ୍ଡ, ଆମ ମତରେ, କେବଳ ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ଯଦି ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଆବରୋକ

(1) [1962] 2 S.C.R. 81

ଢାଞ୍ଚାରେ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ଜିନିଷ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ଆଦେଶ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଅନ୍ତି । ଏହା ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ଖଣ୍ଡ ଯାହା ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ଚୁକ୍ତି ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ତା'ପରେ ଖଣ୍ଡ 5 ଏବଂ 6 କୁ ସୂଚିତ କରନ୍ତି ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସଙ୍ଗତ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଏଥିରେ ରାଜି ହୋଇପାରୁ ନାହୁଁ ।ଖଣ୍ଡ 5 ଏକ ସମୟ ସୂଚୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ବିତରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ହେବ । ଖଣ୍ଡ 6 ଭବିଷ୍ୟତରେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀର ଗୁଣବତ୍ତା ବିଷୟରେ ବିବାଦକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ କରେ । ଉତ୍ପାଦିତ ହେବାକୁ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବା ବନ୍ଦ ହୁଏ ନାହିଁ, କେବଳ ଏଥି ପାଇଁ ଯେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦାରଖ କରାଯାଏ ବୋଲି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଯଦି ସାମରିକ ବିମାନର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିରେ, କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ତଦାରଖ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେକ ଭାରତୀୟ ମାମଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିବା ଯେଉଁଥିରେ ସମାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠିଥିଲା ।

ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ, ୟୁ. ପି. ବନାମ *ହାଜି ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍*(1) ମାମଲାରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି କାରବାର ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତି ନୁହେଁ । ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦେଶାଇ, ପୃଷ୍ଠା 443 ରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ "ଯେହେତୁ ଏକ ଜିନିଷ ଏକ ରେଡିମେଡ ଜିନିଷ କିମ୍ବା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି, ତାହା କିଛି ଫରକ ପକାଏ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଏହା ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଫରକ ପକାଇବ ନାହିଁ ଯେ ଆକଳନକାରୀ ଏହାକୁ ଜିନିଷରୁ ପୃଥକ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି କି ଏବଂ ତା'ପରେ ଏହାକୁ ଲଗାଇଥାନ୍ତି କି କିମ୍ବା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ସଂଯୋଜନ କରନ୍ତି କି ।"

ଜୀବନ ସିଂ ବନାମ *ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ*(2) ମାମଲାରେ ପଞ୍ଜାବ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ନିଜସ୍ୱ ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ ମୋଟର ବଡି ଫିଟିଙ୍ଗ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକ ଫାର୍ମ ଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ।

କୈଳାସ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କମ୍ପାନୀ ବନାମ *ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ*(3) ମାମଲାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରେଳବାଇ ପ୍ରଶାସନ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ବ୍ରଡଗେଜ ଅଣ୍ଡରଫ୍ରେମରେ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର କାଠ କୋଚ୍ ବଡି ନିର୍ମାଣ, ଗଠନ ଏବଂ ସଜାଇବା ପାଇଁ ଚୁକ୍ତି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତି ନୁହେଁ । କେଜ୍ *କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ କମ୍ପାନୀ* ବନାମ *ଜଜ୍ (ଅପିଲ) ସେଲ୍ସ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ଆହ୍ଲାବାଦ୍*(4) ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମାନ ଉପସଂହାର

(1) 14 S.T.C. 435
(2) 14 S.T.C. 957
(3) 15 S.T.C. 574
(4) 13 S.T.C. 302

ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଆମେ କହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉ ନାହୁଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ, କାରଣ ଆମେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଯେପରି କହିଛୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନ ।

ଶେଷରେ, ଆମେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛୁ ଯେ ସମଗ୍ର ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ ସହମତ ହୋଇ, ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଟେ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନଟି ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 30, 1957 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 31, 1957 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୈମାସ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ, ରାଜିନାମା ଗୁଡିକ ସମାନ ଅଟେ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ସମସ୍ତ ତିନୋଟି ଆବେଦନରେ ଗୋଟିଏ ସେଟ୍ ଶୁଣାଣି ଶୁଳ୍କ ରହିବ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା - କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ କିମ୍ବା ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ, କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି, ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ସଂଗୃହିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କିମ୍ବା ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ, କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ପକ୍ଷ ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ତାଙ୍କର ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, କେବଳ ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଏହା ସ୍ଥିର କରିବାରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିବ ନାହିଁ ଯେ ଚୁକ୍ତିଟି ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କି ନୁହେଁ । ଏହା ଏକ ସାଧାରଣ କାରଣ ଯେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ, ଯଦି ଏହାର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱଭାବରେ ଚୁକ୍ତିଟି ସେବା ପ୍ରଦର୍ଶନ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତେବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁସୂଚୀ 7 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କ୍ରୟ (ଖବରକାଗଜ ବ୍ୟତୀତ) ଉପରେ ଟିକସ ବିଷୟ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା କ୍ଷମତା ରହିଛି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପାରିଶ୍ରମିକ ଉପରେ ଟିକସ ଲଗାଇବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ପ୍ରଥମଟିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ସେବା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ଭାବରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଜିନିଷରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ, ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ଏକ ଅଂଶ କିମ୍ବା ଏପରିକି ସମଗ୍ର ସାମଗ୍ରୀ ତାଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଇପାରେ । ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ପ୍ରଥମ ଉଦାହରଣରେ ଏକ ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି, ଯାହା କେବଳ ଏକ ପକ୍ଷର ଅଟେ ଏବଂ ଏଥିରେ ଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଧୀନରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରେ । ଯେପରି *ହାଲସବେରୀଙ୍କ ଲ'ଜ୍ ଅଫ୍ ଇଂଲଣ୍ଡର* (ତୃତୀୟ ସଂସ୍କରଣ) ଖଣ୍ଡ 34, ପୃଷ୍ଠା 6-7, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3ରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି:

> "ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ଚୁକ୍ତିରୁ ଅଲଗା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ହୋଇଥାଏ । ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ଏକ ଚୁକ୍ତି ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି "ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଏହାର ଦଖଲ ଅଧିକାରକୁ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା" । ଯେଉଁଠାରେ ମୂଲ୍ୟର ପ୍ରାପକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର

ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ରୂପରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ନୁହେଁ, ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଚୁକ୍ତି । ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଯେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ଏପରି କୌଣସି ଜିନିଷରେ ଶେଷ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଯାହା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବିକ୍ରିର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ; ସାମଗ୍ରୀର ମାଲିକାନା କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଶ୍ରମର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ନୁହେଁ, ଯଦିଓ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରମ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାରେ ଏହିପରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇପାରେ ।"

ଏକ ବିକ୍ରୟ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷର ସମ୍ପତ୍ତି ଅର୍ଥ ବିନିମୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ, ଏକ ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀରେ ସମ୍ପତ୍ତିର କେବଳ ହସ୍ତାନ୍ତର ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ: ଏକ ବିକ୍ରୟ ଗଠନ କରିବାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟରେ ମାଲିକାନା ହସ୍ତାନ୍ତର କରି ଚୁକ୍ତିନାମା ସମାପ୍ତ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ – ବ୍ୟକ୍ତ କିମ୍ବା ସୂଚିତ । କାରବାରର ମର୍ମ ହେଉଛି ଯେ ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ସମାନ ବିଷୟ ସହିତ ଜଡିତ ହେବା ଉଚିତ, ଅର୍ଥାତ୍, ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଯେଉଁଥିରେ ସମ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଏ ।

ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି ଉପରେ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ, ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସରେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦର ବିଷୟ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରସ୍ତାବନାର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଉଦ୍ଧୃତ ମୂଲ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦରରେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ।ତୃତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉଦ୍ଧୃତ ହାରରେ ଏବଂ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ରାଜିନାମା ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଠାରୁ ଚେସିସ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ତାରିଖ ଠାରୁ ବିତରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ସୁରକ୍ଷିତ ହେପାଜତ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ, ଚୋରି, କ୍ଷତି ଏବଂ ଦଙ୍ଗା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚେସିସ୍ ସମେତ ସେମାନଙ୍କ ପରିସରକୁ ବୀମା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ସେହି ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀମାନେ "ଚେସିସ୍ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଦାୟୀ" ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଉକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର କୌଣସି କ୍ଷତି କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ରାଜି ଅଛନ୍ତି । ଏହି ଖଣ୍ଡରେ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ତା'ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ । ଖଣ୍ଡ 2 ରେ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ଉଭୟ ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚୁକ୍ତିର ଅନୁସୂଚୀ 'B' ର

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନୁଯାୟୀ କଠୋର ଅନୁପାଳନରେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକ" ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉତ୍ତମ କାରିଗରୀ ଢଙ୍ଗରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ । ଖଣ୍ଡ 3 ସେହି ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ପରିବହନ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରି ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ଖଣ୍ଡ 4 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବିତରଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ସ୍ଥାୟିତ୍ୱର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେବେ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା କିମ୍ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମଗ୍ରୀ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦୃଶ୍ୟ ହୁଏ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବେ ।

ଏହି ଚାରୋଟି ଖଣ୍ଡ ଚୁକ୍ତିର ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ:ସେଗୁଡିକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଗତ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ର ବିକ୍ରୟ ତଥା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସହିତ ସୁସଂଗତ । ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଚେସିସ୍ କୁ କ୍ଷତି କିମ୍ବା କ୍ଷତି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ମଜଭୁତ ଏବଂ ଉତ୍ତମ କାରିଗରୀ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଏବଂ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ସ୍ଥାୟୀତ୍ୱର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେବା ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ, ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସେବାର ଚୁକ୍ତିନାମା ସହିତ ସୁସଂଗତ । ଖଣ୍ଡ 3 ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ । ଯଦି ଚୁକ୍ତି ଏକ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତେବେ ଏହା ଉପରେ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ ଦେବାକୁ ଚୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଚୁକ୍ତିର ଖଣ୍ଡ 5 ଏବଂ 6ରେ ଚୁକ୍ତିଟି କାମ ପାଇଁ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ ବୋଲି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୋ ରାୟରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି । ପଞ୍ଚମ ଖଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ, ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ସମୟକୁ ଚୁକ୍ତିର ମର୍ମ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଥିବାରୁ, ଚୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯତ୍ନ ସହକାରେ କରାଯିବ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ପରିସମାପ୍ତ କ୍ଷତି ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଇଁ ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟର 50 ପ୍ରତିଶତ ସହିତ ସମାନ ମୂଲ୍ୟ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ହେବେ । ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିରେ ଏପରି ଏକ ଚୁକ୍ତି ଅସାଧାରଣ । ଯଦି କୌଣସି ଚୁକ୍ତିର କୌଣସି ପକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଭଙ୍ଗକୁ ଛାଡ଼ ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସାଧାରଣତଃ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିବାର ପଦ୍ଧତି କିମ୍ବା ଢଙ୍ଗ ସହିତ ଜଡିତ ନୁହଁନ୍ତି, ଯଦି ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଅନ୍ୟଥା ପାଳନ କରାଯାଏ । ଯଥୋଚିତ ଉଦ୍ୟମ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦାୟିତ୍ୱ ଆରୋପଣ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ବୋଲି ସୂଚିତ କରେ । ଏହି ଅନୁମାନକୁ ଖଣ୍ଡ 5 ର ପ୍ରାବଧାନ ଦ୍ୱାରା ସୁଦୃଢ଼ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକର ସଂଶୋଧନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତି ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥାଏ । ଖଣ୍ଡ 6 ର ପ୍ରଥମ ଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ବଦା ନିୟନ୍ତ୍ରକ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ମତରେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଖରାପ, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଦକ୍ଷ କିମ୍ବା ଖରାପ କାରିଗରୀ ସହିତ କିମ୍ବା ନିମ୍ନମାନର ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି, ତାହାକୁ ଲିଖିତ ଆଦେଶ

ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦ କରିବାର ଅଧିକାର ସେମାନଙ୍କର ରହିବ । ଏକ ଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାଇବା ପରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏପରି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ଭାଙ୍ଗିବା କିମ୍ବା ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି, ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିସରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନକୁ ଫେରାଇ ନେବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି । ଖଣ୍ଡ 6 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ରହିବେ ଏବଂ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି, ତାହାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ଏବଂ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଭାଙ୍ଗି କିମ୍ବା ବଦଳାଇ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଦଖଲକୁ ନେବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାକୁ କରାଇବା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଅଛି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିସରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ନେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଛି । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣନାର ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉଥିବା କୌଣସି ପକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣନାକୁ କଡାକଡି ଭାବେ ପାଳନ କରାଯିବ ବୋଲି ଜିଦ୍ ଧରିବାକୁ ହକଦାର, କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦନ ତଦାରଖ କରିବାର ତାଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ପୁଣି, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇଯିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏକ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସଙ୍ଗତ ଅଟେ । ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଯାହା ପଚାରିପାରେ ତାହା ହେଉଛି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ମାଲିକଙ୍କ ଠାରୁ ନେଇଯିବା, ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ତା'ପରେ ମୂଲ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଅଧିକାର? ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7, ଆବେଦନକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ରାଶିକୁ ଆଦାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଏବଂ ଏହା କେଉଁ ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ତାହା ସହିତ ଜଡିତ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ସେହି ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରେ ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଯାନଗୁଡିକ ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡିକ ବିତରଣ କରାଯିବ ଏବଂ ବିତରଣ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନର ଅର୍ଥ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ କାରିଗରୀ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀର ଗୁଣବତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପୁଜିଥିବା କୌଣସି ବିବାଦର ସମାଧାନ ସହିତ ଜଡିତ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ଜଡିତ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7 ରୁ 10 ନିଜ ବିଷୟରେ ନିରପେକ୍ଷ ଅଟେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିନାମା ସହିତ ସୁସଂଗତ ହୋଇପାରେ ।

ଅନୁସୂଚୀ 'B' ରେ ଯୌଗିକ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ରହିଛି । ସେଗୁଡିକ ନିମ୍ନ ଭାଗର ଢାଞ୍ଚା ଏବଂ ଚଟାଣ, ଫ୍ରେମ୍-ୱାର୍କ, ରୁଫ୍, ପେନେଲିଂ, ପାର୍ଶ୍ୱ ଝରକା, ପ୍ରବେଶ ପଥ, ସିଟ୍, ଡ୍ରାଇଭର କ୍ୟାବ୍, ରୁଫ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ, ଗ୍ରାବ୍ ରେଲ୍, ଝର୍କାର ସୁରକ୍ଷା ବାଡ଼ା, ୱିଣ୍ଡ ସ୍କ୍ରିନ୍, ଲଗେଜ୍ କ୍ୟାରିଅର୍, ଫିନିଶ୍ ଏବଂ ବିବିଧ ଫିଟିଂର ରୂପରେଖ ଏବଂ

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ସ୍ଥିର କରିଥାନ୍ତି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ ରହିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କିଛି ଜିନିଷ ଯୋଗାଇବାକୁ ପଡିବ ଯାହା "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ରେ ଲାଗିନାହିଁ । ୱିଣ୍ଡ ସ୍କ୍ରିନ୍ ୱାଇପର୍, ଲକିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଉପକରଣ ପାଇଁ ବାକ୍ସ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ପୁସ୍ତକ ଭଳି ଅତିରିକ୍ତ ଉପକରଣ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ତେବେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ଚୁକ୍ତି ଏକ ମିଶ୍ର ଚୁକ୍ତି । ଏହା ଏକକ ଚୁକ୍ତିର ଏକ ଅଂଶ ଯେ ନିର୍ମାଣ ହେବାକୁ ଥିବା "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା ସହିତ ଅନୁରୂପ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଉତ୍ପାଦନରେ 'ବିବିଧ ଫିଟିଙ୍ଗ୍' ଶୀର୍ଷକରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଉପକରଣ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତର୍କ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ପୃଥକ ଭାବରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ତା'ପରେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ସହିତ ସଂଯୋଜନ ହୋଇଛି । ତେବେ,ଖଣ୍ଡ 3, 4, 5, 6, 7, 8 ଏବଂ 9ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ତର୍କ ସଠିକ୍ ବୋଲି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ପୁଣି ମୁଖ୍ୟ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 6 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାର, ଯାହା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କୁ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାନଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ନେବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ, ସୂଚାଇଥାଏ ଯେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାର ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମୋ ମତରେ, ଏହାର କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତିମୂଳକ ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ।ପକ୍ଷମାନେ ଚୁକ୍ତି କରିପାରିବେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସରେ ଏକ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ । ଯଦି ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଏକ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା ହେଉଛି ନିର୍ମାତାଙ୍କର ଏକ ଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ମୂଲ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ହେବ, ଏହା ଚେସିସ ଉପରେ ନିର୍ମିତ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହା ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ହେବ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ଉପରେ ଓକିଲ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତର୍କ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ତାହା ଥିଲା 'କ୍ୱିକ୍ୱିଡ୍ ଫିକ୍ସଚୁର ସୋଲୋ, ସୋଲୋ ସେଡିଟ୍', ଯାହା ଇଂଲଣ୍ଡର ସାଧାରଣ ଆଇନର ଏକ ନିୟମ, ଭାରତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଚଳନ୍ତି ସାମଗ୍ରୀରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କି?ଇଂଲଣ୍ଡ ସାଧାରଣ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଘର ଯାହା ଜମିରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ହୋଇ ନିର୍ମିତ ହୁଏ ତାହା ଜମିର ଏକ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଯାଏ ଏବଂ (ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ଫିକ୍ସଚର ସପକ୍ଷରେ ଅନେକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସାପେକ୍ଷେ) ଏହା ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇଯାଏ ଯାହାର ସେହି ଜମି ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ସେହି ନିୟମ ଭାରତରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ : *ଠାକୁର ଚନ୍ଦର ପୋରମାନିକ୍* ବନାମ *ରାମ ଧୋଣ୍ଡେ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଜୀ*(1) ଏବଂ *ନାରାୟଣ ଦାସ ଖେତ୍ରୀ* ବନାମ *ଜତିନ୍ଦ୍ର ନାଥ ରାୟ ଚୌଧୁରୀ*(2) । ଏହି ନିୟମ ଚଳନ୍ତି ସାମଗ୍ରୀରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କି ନୁହେଁ, ଏହି ବିବାଦ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଅନାବଶ୍ୟକ, କାରଣ ଶେଷରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବକୁ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ଅଂଶ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସଂଲଗ୍ନ ହେବା କାରଣରୁ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ବୋଲି କୌଣସି କୃତ୍ରିମ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ ବରଂ ଚୁକ୍ତିରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ

(1) 6 Suth Weekly Reports 228
(2) L. R. 54 I.A. 218

ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇ ସେହି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି ତୁରନ୍ତ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚାଲିଯାଏ କି, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ମୂଳ ସମ୍ପତ୍ତି ରହିଛି, ଏହା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏକ ପ୍ରଦତ୍ତ ଚୁକ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କିମ୍ବା ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ ଯାଞ୍ଚ ହେଉଛି ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଯେ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଜିନିଷ ବିତରଣ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ସମୟରେ ଏହାକୁ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିବା ପକ୍ଷର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଏବଂ ସେଥିରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି କେବଳ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ଜଡିତ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୁଏ । ଏହାକୁ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ପକ୍ଷର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ଭାବରେ ଯଦି ଜିନିଷଟିର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ, ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବ ।

ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତ 6 ଅନୁଯାୟୀ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମଗ୍ରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆପତ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ, ନିଜ ପାଇଁ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି ବିତରଣ ପୂର୍ବରୁ ଚେସିସ୍ ଏବଂ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭାବରେ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର କ୍ଷତି ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିବ, କାରଣ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 1 ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ କୌଣସି କ୍ଷତି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ, ଯାହା ରାଜ୍ୟକୁ ସହିବାକୁ ପଡିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହି ନିୟମ ଚୁକ୍ତିନାମାର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ନୁହେଁ । ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଧୀନରେ ସାମଗ୍ରୀର ଏକ ଜମାନତଗ୍ରାହୀ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 151 ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବୈଧ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ : ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 152 ଦେଖନ୍ତୁ । ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ସହିତ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚେସିସ୍ ବିତରଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ରାଶି ଦାବି କରିବା କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଯଦି, ଚେସିସ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ର କ୍ଷତି ହେତୁ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯାନ ବିତରଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ଚେସିସ୍ ର କ୍ଷତି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟକୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବା ଦାୟିତ୍ୱ ଚୁକ୍ତିର ସ୍ପଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଦାବି କରିବା କିମ୍ବା ଦେବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ରାଶି ଦାବି କରିବା ବିଫଳ ହେବ, କାରଣ ସେମାନେ ଚୁକ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଂଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆମ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିବା ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ନଜିର ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ପାରିପାର୍ଶ୍ୱକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି, ଚୁକ୍ତିର ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ସମୀକ୍ଷା ପରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା " ବିକ୍ରୟ କରିବେ, ତେବେ ଚୁକ୍ତିନାମା

ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଏକ ହେବ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ତଥାପି, ଯଦି ଚୁକ୍ତିଟି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଣାମ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ, ଯଥା: ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସାମଗ୍ରୀ ସହିତ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ ଏକ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚାର ନିର୍ମାଣ, ଚୁକ୍ତିଟି କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

ମୋ ମତରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଚୁକ୍ତିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ, କାରଣ ଚୁକ୍ତିଟି ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ବିକ୍ରି କରାଯିବ ବୋଲି ପକ୍ଷମାନେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଚୁକ୍ତି ହେଉଛି ଏକ ଚୁକ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜମାନତଗ୍ରାହୀ ଭାବରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚେସିସ୍ ଉପରେ "ବସ୍ ଆବରୋକ ଢାଞ୍ଚା" ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଏକ ଚୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ, ଦିଆଯାଇଥିବା ରାଶି ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ତେଣୁ ମୋ ମତରେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦେଶ

ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଶୁଣାଣି ଶୁଳ୍କ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।